

CHĂM SÓC BỤNG TIÊM DỊ DẠ

Thân thiện như chính ngôi nhà của bạn

KHOA UNGB - U HUY TH C

M C TIÊU

- Biết cách cho trẻ bú mẹ đúng cách
- Biết cách sử dụng và chăm sóc dụng cụ cho trẻ bú
- Biết cách xử trí khi trẻ bú mẹ không hiệu quả

CH NH

- B nh nhân c n i u tr thu c, hóa ch t lâu dài.
- Nuôi n t nh m ch kéo dài

NGUYÊN T C CH M SÓC

- m b o k thu t vô trùng khi c m ho c rút kim tiêm
- m b o h th ng kín: tránh t c khí, nhi m trùng.
- Ch dùng kim c bi t s n xu t cho bu ng tiêm.

NGUYÊN TẮC CHĂM SÓC

- Luôn tuân theo kỹ thuật cầm và rút kim tiêm trong các trường hợp:
 - ✓ Thiệt lập đường truyền truyền thuốc, truyền dịch, truyền máu
 - ✓ Lấy máu xét nghiệm
 - ✓ Bơm ra máu khi buồng tiêm không sử dụng

➤ 3 NGÀY THAY DÂY NỐI, THAY BĂNG

➤ 6 NGÀY THAY KIM MỔ

THỰC HIỆN KỸ THUẬT

1. K THU T C M VÀ L U KIM

Y L NH BÁC S :

B nh nhân: Ngô Nh t Minh

Tu i: 2 tu i

Gi ng s : 60 - Phòng: 15

á ch : 46 XVNT- P. - Q.BT

Ch n oán: B ch c u c p lympho

Y l nh: M bu ng tiêm

Truy n Natrichlorid 0.9% & Glucose 5% 500ml

TTM: 21 ml/h

CHUẨN BỊ BỆNH NHÂN

- Chuẩn bị dụng cụ chi u bệnh nhân
 Báo và ghi thích cho BN và thân nhân
 Cho bệnh nhân lên phòng thủ thuật
 Chuẩn bị dụng cụ phòng, mang khẩu trang, rửa tay thủ thuật
 Số dụng cụ:

DỤNG CỤ

- ✓ 1 bộ thay băng buồng tiêm (kìm, gạc, gạc x, gòn, 2 chén chun, khăn có lỗ).
- ✓ Kim cytocan số 22.
- ✓ Núm clave.
- ✓ 1 ôi găng vô khuẩn.
- ✓ 1 miếng Urgo 150 x 90 mm.
- ✓ 1 ống tiêm 10ml
- ✓ 1 chai Natrichlorid 0.9% & Glucose 5% 500ml
- ✓ 1 chai Natrichlorid 0,9% 100ml.
- ✓ Dây truyền dịch có bộ kit soát 1ml = 60 giọt
- ✓ Kim pha.
- ✓ Bình kim tiêm poliuretan
- ✓ Hộp gòn
- ✓ Băng dính

D NG C

- ✓ C n 70°
- ✓ Povidine 10%
- ✓ DD sát khu n tay nhanh
- ✓ B ng keo l a
- ✓ Tr treo
- ✓ ng h có kim giây
- ✓ Thùng ng ch t th i thông th ng
- ✓ Thùng ng ch t th i lây nhi m
- ✓ Thùng ng v t s c nh n
- ✓ H p ch ng s c

TH C HI N K THU T

1. D n i chi u BN. Báo và gi i thích l i l n n a.
Chu n b b nh nhân
2. R a tay nhanh
3. Ghi nhãn dán d ch truy n. Dán lên chai. Sát khu n chai
d ch truy n
4. C m dây truy n d ch vào chai, treo lên tr , u i khí
5. M b thay b ng bu ng tiêm.
6. S p x p d ng c trong mâm.
7. Rót Povidine và c n vào chén chun.
8. Ti p d ng c vào mâm vô khu n: ng tiêm 10ml, nút
clave, kim pha, kim cytocan, Urgo

TH C H I N K T H U T

9. Rửa tay nhanh. Mang găng vô khuẩn.
10. Dùng phễu giúp đổ chính rút Natrichlorid 0,9% vào ống tiêm 10ml
11. Gắn nút clave vào kim cytocan
12. Bơm khí kim cytocan
13. Sát khuẩn vị trí buồng tiêm theo chiều xoắn ốc, rộng ra 5cm bằng Povidine khô sạch (ít nhất 3 lần)
14. Sau đó, sát khuẩn lại bằng cồn 70⁰
15. Trích hút

T I N H À N H K T H U T

16. Tay không thu hút nên tìm buồng tiêm, giữ vị trí tiêm vị ngón cái và ngón trỏ.
17. Tay thu hút có 2 cánh bơm cao kim, âm thanh góc vị buồng tiêm vùng trung tâm nên khi có cảm giác chầm áy buồng tiêm.
18. Rút nhông ống tiêm cho nên khi có máu ra.
19. Bơm Natrichlorid 0,9% nhàn nhàng y máu vào, sau đó khóa lại (giảm áp lực dòng), rút buồng tiêm

TI N HÀNH K THU T

20. Lót g c x chân kim.
21. B kh n l , dán b ng keo Urgo c nh
22. Sát khu n nút clave b ng c n ít nh t trong 15 giây, khô
23. G n h th ng d ch truy n vào kim, m khóa
24. Tháo b g ng, ch nh t c theo y l nh
25. Ghi ngày, gi th c hi n, tên D, ngày thay b ng lên b ng keo
26. D n dò TNBN, cho b nh nhân v phòng
27. D n d p d ng c , r a tay, ghi h s

2. K THU T THAY B NG BU NG TIÊM

B nh nhân c c m kim truy n d ch, sau 3 ngày D s thay b ng t i v trí t và h th ng dây.

- Dụng phòng kiểm tra tên, tư vấn nhân, báo, ghi thích cho TNBN, cho nhân lên phòng thu
- Dụng phòng, mang khay trang, rửa tay
- Số dụng

D Ụ C

- ✓ 1 bộ thay bộ dụng tiêm: (kìm, găng, găng x, gòn, 2 chén chun, khay có l)
- ✓ Nút clave.
- ✓ 1 ôi dụng vô khuẩn.
- ✓ 1 miếng Urgo 150 x 90 mm.
- ✓ Bình kiểm tra tiệt trùng.
- ✓ Dụng truyền theo yêu cầu
- ✓ Dây truyền dụng có bộ dụng soát 1ml=60 giọt

D NG C

- ✓ B ng keo l a
- ✓ C n 70°
- ✓ Povidine 10%
- ✓ DD sát khu n tay nhanh
- ✓ Tr treo
- ✓ ng h có kim giây
- ✓ Thùng ng ch t th i thông th ng
- ✓ Thùng ng ch t th i lây nhi m
- ✓ Thùng ng v t s c nh n
- ✓ H p ch ng s c

TI N HÀNH K THU T

1. D i chi u b nh nhân. Báo, gi i thích l i cho TNBN
2. R a tay nhanh, ghi nhãn d ch truy n. Dán vào chai
3. G n nút clave, c m dây truy n d ch vào chai, treo chai lên tr , u i khí
4. Tháo b b ng c (quan sát vùng da xung quanh chân kim, n u có s ng, hay r d ch báo bác s)

TIẾN HÀNH KỸ THUẬT

5. Rửa tay nhanh
6. Mặc bít thay băng bu ng tiêm
7. Rót Povidine, c n vào chén chun,
8. Mang g ng vô khu n
9. Rút Natrichlorid 0,9% vào ng tiêm 10ml
10. Sát khu n v trí bu ng tiêm theo chi u xo n c, r ng ra 5cm b ng Povidine n khi s ch (l u ý cánh và dây kim)
11. Sau ó, sát khu n l i b ng c n 70⁰
12. Lót g c x chân kim.

TIẾN HÀNH KỸ THUẬT

13. Dán b ng keo c n nh
14. Sát khu n ch n i gi a dây kim v i nút clave b ng c n ít nh t trong 15 giây, khô.
- Khóa dây kim cytocan và h th ng d ch truy n c
13. Tháo b h th ng dây truy n d ch c
14. G n ng tiêm 10ml có ch a Natrichlorid 0,9 % rút nh ki m tra, th y có máu, b m vào nh nhàng, b m khóa gi áp l c d ng
15. G n h th ng d ch truy n m i vào kim
16. Tháo b g ng, m khóa

TIẾN HÀNH KỸ THUẬT

19. Chọn thuốc theo yêu cầu
20. Dán băng keo ghi ngày, giờ, tên Điều dưỡng viên, ngày thay kim.
21. Dùng dò BN và thân nhân
22. Dùng dụng cụ rửa tay, ghi hồ sơ

3. KỸ THUẬT LẤY MÁU XÉT NGHIỆM

Trình hợp: bác sĩ cho lấy máu xét nghiệm qua
buồng tiêm:

Đến phòng lấy chi u.

Báo và ghi thích cho TNBN

Rửa tay, số đo đúng :

D N G C

- ✓ Mâm sạch
- ✓ Bơm tiêm 10ml: 1 cái
- ✓ Natrichlorid 0,9% 100ml
- ✓ Bơm tiêm 5ml: 2 cái
- ✓ Kim pha
- ✓ Giấy sạch
- ✓ Hộp gòn
- ✓ Cồn 70⁰

- ✓ Kiểm xét nghiệm theo yêu cầu
- ✓ Rửa tay nhanh
- ✓ Thùng đựng chất thải thông thường
- ✓ Thùng đựng chất thải lây nhiễm
- ✓ Thùng đựng vật sắc nhọn

TIẾN HÀNH K THUẬT

1. Dùng phòng thí nghiệm bệnh nhân. Báo và ghi thích hợp cho TNBN
2. Rửa tay nhanh
3. Sát khuẩn chai Natrichlorid 0,9% 100ml
4. Dùng ống tiêm 10ml rút Natrichlorid 0.9%
5. Mang găng sạch.
6. Sát khuẩn chén giấy nút clave và dây truyền dịch bằng cồn ít nhất trong 15 giây, khô
7. Khóa dịch truyền, tháo rời hệ thống dịch truyền và nút clave
8. Gắn bơm tiêm 5ml vào, rút bệnh nhân 2ml máu có liên dịch truyền

TI N HÀNH K THU T

9. G n ng tiêm m i, rút máu xét nghi m theo y l nh
10. G n ng tiêm 10ml có ch a Natrichlorid 0,9% y máu vào, khóa l i (gi áp l c d ng)
11. Sát khu n nút clave b ng gòn c n ít nh t trong 15 giây, khô.
12. G n l i h th ng d ch truy n, m khóa
13. B m máu vào l xét nghi m
14. Tháo b g ng, ch nh l i t c d ch truy n theo y l nh.
15. Tr BN v t th ti n nghi

4. KT TRÁNG BU NG TIÊM VÀ RÚT KIM

Y L NH BÁC S :

B nh nhân: Ngô Nh t Minh

Tu i: 2 tu i

Gi ng s : 60 - Phòng: 15

a ch : 46 XVNT – P. -Q.BT

Ch n oán: B ch c u c p lympho

Tráng Heparin 5UI, rút kim bu ng tiêm

- D n phòng ki m tra tên, tu i BN
- Báo gi i thích cho TNBN
- Cho BN lên phòng th thu t
- D v phòng r a tay th ng qui
- So n d ng c

D NG C

- ✓ Mâm s ch
- ✓ H p gòn
- ✓ 1 b thay b ng bu ng tiêm
- ✓ G ng vô khu n: 1 ôi
- ✓ ng tiêm 10ml: 3 cái
- ✓ ng tiêm 3ml: 1 cái
- ✓ ng tiêm 1ml: 1 cái
- ✓ Kim pha 18G.

D NG C

- ✓ Urgo 53x70mm: 1 mi ng
- ✓ Heparin 5.000UI/ml: 1 l
- ✓ Natrichlorid 0,9% 100ml: 2 chai
- ✓ C n 70°
- ✓ Dung d ch sát khu n tay nhanh.
- ✓ Thùng ng ch t th i thông th ng
- ✓ Thùng ng ch t th i lây nhi m
- ✓ Thùng ng v t s c nh n

TI N HÀNH K THU T

Pha Heparin:

- Rửa tay nhanh
- Lấy ống tiêm 10ml rút 9ml Natrichlorid 0,9%
- Dùng ống tiêm 3ml rút 1ml Heparin (5.000UI), bơm vào ống tiêm 10ml có chứa 9ml Natrichlorid 0,9%.
Ta có dung dịch A có nồng độ Heparin 1ml=500UI
- Dùng ống tiêm 1ml rút 0,2ml dd A (100UI), bơm vào chai Natrichlorid 0,9% 100ml. Ta có dung dịch có nồng độ Heparin 1ml=1UI
- Ghi nhãn dán lên chai Heparin và pha: ghi ngày giờ pha, hàm lượng 1ml=1UI

TI N HÀNH K THU T

1. Dùng phòng, chỉ sử dụng nhân. Báo và ghi thích hợp cho TNBN
2. Tháo bỏ ống che chắn ống tiêm
3. Rửa tay nhanh. Mặc thay bộ quần áo vô khuẩn
4. Sát khuẩn ống tiêm trong mâm
5. Rót thuốc vào chén chun
Tiếp các thuốc vào mâm: 2 ống tiêm 10ml, kim pha
6. Mang quần áo vô khuẩn.

TI N HÀNH K THU T

6. D ph s giúp D chính:
Rút Natrichlorid 0,9% vào ng tiêm 10ml
Rút 5ml Heparin (5UI) vào ng tiêm 10ml.
7. Sát khu n ch n i gi a nút clave và dây d ch
truy n b ng c n 70° ít nh t trong 15 giây, khô
8. Khóa h th ng d ch truy n, tháo r i dây truy n
d ch v i nút clave
9. G n ng tiêm có ch a Natrichlorid 0,9% rút ng c
nòng ng nh nhàng cho n khi có máu ra, b m
Natrichlorid 0,9% vào

TI N HÀNH K THU T

10. G n ng tiêm 10ml có ch a 5ml Heparin b m
vào, khóa gi áp l c d ng.
11. Sát khu n da xung quanh kim b ng c n 70°,
r ng ra 5cm
12. Rút kim, n gi 2-5 phút b ng g c.
13. Sát khu n vùng da xung quanh bu ng tiêm
theo chi u xo n c r ng ra 5cm. Tháo b g ng.
B ng che ch vùng da v a rút, gi 24h.
14. D n dò TNBN
15. D n d p d ng c , r a tay, ghi h s .

TAI BI N VÀ X TRÍ

TRI U CH NG	TAI BI N	NGUYÊN NHÂN	X TRÍ	D PHÒNG
<ul style="list-style-type: none"> •T i vùng da n i t kim b: s ng, , ho c ti t d ch, m . •BN than au t i v trí t kim •BN có s t •C y máu bu ng tiêm có k t qu d ng tính 	Nhi m trùng	<ul style="list-style-type: none"> •Không tuân th k thu t vô trùng khi c m kim, thay b ng bu ng tiêm ho c khi th c hi n các y l nh tiêm truy n •C m kim t i v trí c khi m i rút b kim loét da, thành l p các áp xe 	<ul style="list-style-type: none"> •Báo BS •Th c hi n YL xét nghi m: c y máu t i bu ng tiêm và c y máu ngo i biên •Ch m sóc vùng da b nhi m trùng •Th c hi n thu c theo y l nh 	<ul style="list-style-type: none"> •Tuân th k thu t vô trùng khi ch m sóc bu ng tiêm và khi th c hi n các y l nh tiêm truy n •Theo dõi DSH •Theo dõi vùng da n i t kim •Không c m kim khi vùng da t i bu ng tiêm có d u hi u nhi m trùng •Không c m kim l i t i v trí v a rút.

TRI U CH NG	TAI BI N	NGUYÊN NHÂN	X TRÍ	D PHÒNG
D ch truy n không ch y B m d ch vào c nh ng rút không ra máu	T c ngh n h th ng	Do h th ng dây truy n b g p, xo n Do t th c a BN Do catheter b áp thành Do kim t không úng v trí	Ki m tra toàn b h th ng dây truy n: - ã m khóa ch a? - dây có b g p, b xo n không? Cho BN thay i t th H ng d n BN hít vào sâu H ng d n BN ho th rút v i ng tiêm 10ml có ch a Natrichlorid 0,9% sau m i ng tác. Ki m tra l i v trí kim b ng cách rút ng c ng tiêm, n u không có máu có th t l i kim N u d ch truy n v n không ch y báo BS	Ki m tra toàn b h th ng dây sau khi th c hi n xong các th thu t ch m sóc trên BN: các khóa ph i c m , d ch truy n ch y úng t c theo y l nh t kim úng: ph i ch m áy bu ng tiêm D n dò BN, thân nhân ph i báo ngay cho D khi th y d ch truy n không ch y

TRI U CH NG	TAI BI N	NGUYÊN NHÂN	X TRÍ	D PHÒNG
D ch truy n không ch y ho c không b m vào c Rút không ra máu Có th th y nh ng c c máu ông trong d ch rút ra	T c ngh n do huy t kh i, ho c không do huy t kh i	Do ng thu c, máu áy bu ng tiêm Không b m úng ph ng pháp làm s ch ng và gi áp l c đ ng trong bu ng tiêm	Dùng ng tiêm 10ml có ch a Natrichlorid 0,9% rút nh nhàng N u v n không c i thi n, dùng k thu t “b m – rút” luân phiên v i dung d ch Heparin, li u l ng theo ch nh c a BS Sau ó rút th v i ng tiêm 10ml có ch a Natrichlorid 0,9% (không dùng ng tiêm <10ml)	Tuân th b m r a bu ng tiêm b ng Natrichlorid 0,9% sau m i l n ch m sóc ho c l y máu xét nghi m B m úng ph ng pháp làm s ch bu ng tiêm và gi áp l c đ ng trong bu ng tiêm →

TRI U CH NG	TAI BI N	NGUYÊN NHÂN	X TRÍ	D PHÒNG
				<ul style="list-style-type: none"> •S d ng k p khóa úng cách •Theo dõi ng truy n: d ch ch y ph i liên t c •D n dò BN, thân nhân khi g n h t d ch truy n ph i báo ngay cho i u d ng

TRI U CH NG	TAI BI N	NGUYÊN NHÂN	X TRÍ	D PHÒNG
<p>Vùng da xung quanh bu ng tiêm b s ng phù</p> <p>B nh nhân than au, t c t i v trí xung quanh bu ng tiêm</p> <p>Khi v a c m kim vào th y có d ch, máu ch y ra nhi u</p>	T máu, d ch d i da vùng t bu ng tiêm	<p>t kim vào ch a úng v trí, u kim ch a ch m áy</p> <p>Do sút ch n i gi a catheter và bu ng ch a</p> <p>C m kim vào nhi u l n liên ti p và c g ng b m d ch khi b ngh n</p> <p>Kim b tu t ra kh i màng silicon</p>	<p>Ng ng truy n</p> <p>Ki m tra l i v trí t kim, rút ng c ng tiêm cho máu ra, n u không có</p> <p>Báo BS</p> <p>Ch p XQ, siêu âm ki m tra</p> <p>Theo dõi t i v trí bu ng tiêm, thay b ng tránh nhi m trùng</p>	<p>Khi c m kim ph i ch m áy bu ng tiêm</p> <p>Không c m kim nhi u l n liên ti p, không c b m d ch vào khi b ngh n</p> <p>Kéo dẫn th i gian c m kim, i cho màng silicon khép kín.</p>

TRI U CH NG	TAI BI N	NGUYÊN NHÂN	X TRÍ	D PHÒNG
Phù t nh m ch c n i lu n catheter	B catheter	S d ng ng tiêm nh h n 10ml Do c g ng dùng áp l c b m khi bu ng tiêm b t c	Ng ng truy n d ch Báo BS Ch p XQ v trí bu ng tiêm	Không s d ng ng tiêm < 10ml b m Không c g ng dùng áp l c b m khi bu ng tiêm b t c

H NG D N CH M SÓC T I NHÀ

1. V sinh da, t m r a h ng ngày.
2. Khi b ng a, d ng t i v trí t BTDD không c chà xát.
3. Th ng xuyên theo dõi vùng da có BTDD.
4. Tr l i b nh vi n ngay khi có: s t >38⁰C ho c vùng da t bu ng tiêm: , s ng, phù, au nh c, ch y máu
5. Bu ng tiêm b tr i lên ho c thay i v trí
6. Nói cho cha m bi t s c n thi t ph i tráng bu ng tiêm b ng Heparin m i tháng khi bu ng tiêm không s d ng tái khám úng h n

